

Reisebrev DEL 1: Latin-Amerika.



Her kan mor følge med på om den enbårne sønnen havner i dårlig selskap eller går seg bort i den store verden.

 [Utskrivbar versjon](#)

31.oktober 2002 / Oslo

På billetten står det mandag 4. november 10:40 Oslo - Mexico City. De neste 5 månedene er i stor grad opp til tilfeldighetene. Det er vanskelig å tro at jeg er i nærheten av å vite hva jeg går til. Men Planen er å lære spansk, oppleve noe nytt, og se hvordan det er på Cuba, i Mexico og i Guatemala.

5.november 2002 / Mexico City

Flyturen var helt grei. Akkurat det var vel ingen bombe. Det var litt ekstra karslig med en del sikkerhetsvakter og sånn, for svenskeknugen satt i andre etasje. Det eneste jeg stusset på var at det så ut til at han hadde tenkt å backpake i dress. Men du blir vel sånn av å være konge.



Det er jo ikke et liv i luksus dette her, men det er helt greit. Første natten bodde jeg sammen med to jeg traff på flyplassen i Amsterdam - på et middels shabby hotell. Det foreløpig mest uvante er at når du må på do midt på natten så står doet i samme rom som de andre sover. For mer detaljer om dette får du heller prøve å slå ut veggen hjemme.

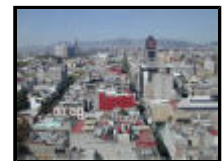
Byen virker kul. Foreløpig har jeg ikke helt følelsen av at det er så farlig her som en del rykter skal ha det til. Tror det er verdens største by; har hørt alt fra 18 - 25 millioner. Mengder er generelt påfallende her. Det er ganske slående at det finnes minst hundretusenvis av:

- Politifolk som står og henger.
- Taxier. Grønne og hvite bobler som kjører rundt og tuter på hverandre.
- Smykkebutikker. Kan det være noen god forretningsidé å plassere hundrevis av omtrent helt identiske butikker ved siden av hverandre? Det var i alle fall ikke dette vi lærte på øk/ad.

Litt rart å tenke på at Norges befolkning ville utgjort en helt alminnelig bydel i denne byen, Oslo kanskje et par kvartaler. Stavanger en blokk. Og Randaberg en bygård.

I kveld kan du i alle fall slappe av, mor.

Kommer jeg bare helskinnet hjem fra denne Internett-kafèen så er det faktisk veldig gode sjanser for å komme helskinnet gjennom dette første døgnet på fremmed jord. En god start, det. Og nå er jeg jammen ganske lei av La Ketchup som har gått non-stop i bakgunnen her den siste halvtimen, kun avbrutt av et lysrør som har hengt seg opp, en mengde folk som går rundt og gauler "Aqua!!", og de som kjører etter hverandre og tuter det de er god for. Tror bare jeg tar kvelden nå.



7.november 2002 / Mexico City



Måtte bare få med meg el Mariachi. Klarte ikke å la ryktene om skumle menn styre hele timeplanen min, så jeg la igjen visakort og penger og spaserte opp til la Plaza Garibaldi utpå kvelden. Prøv å se for deg noen hundre dølinger kledd i bunad på Stortorget i Oslo, som står og henger med sine hardingfeler og toradere og venter på at noen skal komme og betale dem for å spille på festen

deres. I tillegg til at alle byggene rundt torget er gjort om til folkemusikkrestauranter. Oversett dette til mexicansk ved å bytte ut felene med gitarer i alle størrelser, og toraderne med trumpeter. Lua bytter du ut med en sombrero, og sytråden bytter du ut med sølvspenner. Vanvittig karslig, men jeg er skeptisk til å holde gangen 7 dager i uken. I den sammenheng blir nesten kontor et plussord.

Har dessuten sett en ruin. Den var jammen gammel.

8.november 2002 / Mexico City



Det er bare utrolig hvor mye rart det går an å finne på for å tjene til livets opphold i denne byen. Sjekk ut dette - på en alminnelig kveld, som begynner med å spise middag, for så å dra innom et supermarked på vei til en kubansk klubb, treffer jeg på disse yrkesgruppene:

- Kokken og servitørene på restauranten. Grei start.
- Mannen i kassen på restauranten. Så slipper jo servitørene å ta i penger og måtte vaske hendene etterpå..?
- Han som står og gnåler mens han klimprer på gitaren i nne på restauranten. Fin vibrator på stemmen, men et week-end kurs i å treffe tonene kunne umulig ha skadet. Nærmest umulig å ikke måtte betale for dette, siden jeg ikke kan forklare ham at dette ikke helt er min stil...
- De to små barna med store, runde, veltrente og sjarmerende øyne som kommer tiggende mens du spiser. Nei, der går grensen.
- Hun som sitter på metroen og selger enkeltbilletter. Greit nok, går i det minste radig.
- Han som sitter i trappa på metroen med brukket fot og ikke kan tjene til smør på skiva på annen måte enn med kopp og lapp. Ikke mye som minner om sosialdemokrati her. Ganske trist syn.
- T-bane sjåføren er det ikke noe spesielt med. Heldigvis.
- I tillegg til alle de vanlige ekspeditørene og butikkpersonalet på supermarkedet kryr det av bevæpnede vakter. Og i tillegg de som har vært på smilekurs i USA for å lage god stemning, og smiler vanvittig mye mens de legger varene dine oppi poser. Du slipper i alle fall å betale ekstra for dette.
- De som står utenfor klubben og parkerer bilen din for deg. Dette er jo ganske praktisk, for dette kan ta tid hvis du ikke kjenner gatene godt. Men er det behov for 6 mann pr. klubb?
- Dørvaktene. Greit nok at de har mange oppgaver; styre køen, ta betaling, ransake for våpen; men 6 mann også her?
- Det er ikke direkte overanstrengende å gå i baren og bestille drikke selv, men hvis du først har satt deg ned ved et bord, er dette tydeligvis not an option. Et halvt snes årvåkne servitører gjør sitt ytterste til at ikke hverken et sekund av din tid eller noen mulighet for tips skal gå til spille.
- Mannen på toalettet som er veldig hyggelig, og sparer deg for bryet det er å tørke hendene i en kurant varmluftstørke ved å dele ut et lite stykke papirtørkerull i stedet. Mot et lite stykke tips, selvsagt. Dette er strengt tatt helt borti natta.
- De halvfulle / halvskvev gutta som satser liv og helse på å styrte ut i den åtte felts hovedgata for å pusse bilvinduet ditt på vei hjem. Selv om sjåføren sier klart fra på morsmålet at det ikke er aktuelt med finansiering fra innsiden av bilen.
- Sist men ikke minst de aggressive Mariachi, sangerne i fullt tradisjonelt utstyr, som kommer

styrtende mot bildøren din hvis du ikke kjører i minst 60 knop og ser demonstrativt en annen vei. Vet ikke om det er nachspiel de vil dra i gang i halv tre tiden på natten..? Det er ikke akkurat lett å se for seg behovet for musikalsk underholdning i denne situasjonen.

Prisnivået er for såvidt ikke skremmende her, selv om det trolig er noe av det høyere i latin-amerika. Det er ganske stor forskjell på fattig og rik. Litt på samme måte som når de av foreldrene våre som ikke fikk noe særlig med julegaver under krigen kjøper dobbelt så mange gaver som nødvendig i dag - for å finne harmonien. Det er liksom ikke noe lavstatus å ha penger her. Heller ikke å vise det.

Siden far min lurte - det jeg betaler her er:

- 115,- for overnatting på enkeltrom i et rent men tydelig billig hotell. Ytterveggene er f.eks. ikke i nærheten av å være hele. I prisen er det inkludert 30,- for å slippe å dele toalett med resten av hotellet. Det blir sikkert innsparinger etterhvert, men akkurat nå i starten er jeg ikke så gira på den spy-aktiviteten som enkelte holder gående der det meste av natta. Hotellet drives av en veldig hyggelig familie, som Ivo Caprino ville gått over lik for å hyre til en av sine filmer.
- Stor og god frokost inkl. kaffe og div. varm mat fra ca. 25,- til 40,-. Enklere frokost får du for 10,- til 20,-
- Enkelttur med overgang på metroen koster 2 kr.
- Prisnivået i butikkene her er ikke spesielt billig. Tilfeldige sko jeg har sett på ligger rundt 6-700,- men gitaren jeg skal kjøpe i dag er blant de billige, og koster ca. 300,-

Mexicanerne har tydeligvis en klar forretningsidé om at like butikker skal grupperes. For såvidt ikke noe å si på det, men når flere kvartaler i sammenheng KUN inneholder brudekjolebutikker, er det frustrerende å ikke finne veien ut av området. Dette er trolig omtrent akkurat slik min mor ville arrangert det hvis hun fikk tilbudet om ø æ å designe ett mararitt for meg - og hun ville nok sørget for at jeg ikke kom meg ut av disse kvartalene før jeg faktisk bestilte en kjole.

Uansett, spesialiseringen her er stor. Egne butikker spesialiserer seg f.eks. kun på brudesko. Gaten rett ved der jeg bor har spesialisert seg på rullestoler og hjemme-fysioterapiartikler. Deretter kommer den med juke-bokser, den med safe-er, og endelig fant jeg gitar-gata, etter å ha lett gjennom flere bydeler. Det jeg lurte litt på, er hva de som spesialiserer seg på blinkende julepynt i hele november og desember gjør resten av året. Begynner å ruge påskekyllinger allerede i januar?

Tror det må bli litt pause med reisebrev for noen dager nå. Fikk bare lyst å skrive litt mer etter at noen hjemme sa de syntes det var kjekt å lese. Foreløpig. Du har forresten sikkert også litt annet å gjøre på jobben enn å henge på Internett. Jeg har tross alt permisjon, jeg :-)

11.november 2002 / Mexico City

På tide å forlate storbyen. I dag reiser jeg fra Mexico City til Oaxaca City; en ca. 6-7 timers busstur sørover.

Det verste jeg så i byen var et gruppeslagsmål lørdag formiddag, rett utenfor Internet-kaféen jeg satt på. Det gikk ganske fort, men det var mye jernstenger i sving, og en del blod. En godt voksen mann blødde over hele ansiktet, og kona hans var ikke mild. Har aldri sett en så illsint mor. Hun gikk uredd mot en gjeng på ca. 6 ungdommer - alle bevæpnet med jernstenger, moren også. Noen fikk heldigvis stoppet henne, for det ville nok vært hennes siste slagsmål på en god stund. Tror hun så rødt fordi sønnen hennes måtte ta noen slag. Han klarte i alle fall ikke gå oppreist. Det stod faktisk mange sikkerhetsvakter og så på uten å gripe inn, sikkert fordi deres jobb kun var å passe på butikkene. For en gjeng.



I går, søndag, var det tid for å sjekke ut det som etter sigende er verdens største tyrefektingsarena, *Monumental Plaza México*. Jeg var i omegnen på lørdagen, og stakk bortom for å kjøpe billett, men luringen stengte luken rett foran nesen på han som stod foran meg i køen, så det var bare å vente til søndag. Tror det var en 2½ times lunch-pause, hvis jeg forstod det rett.



Det var ikke akkurat vanskelig å finne tilbake til arenaen på selve kampdagen, når man bare var i området. Det var bare å følge strømmen av riktig antrukket mexicanere - boots, hatt, seriøs beltespenne, og en slags country-aktig pilot-jakke.



Det er visstnok ikke lov å være i Mexico uten å spise Taco, så jeg slo meg ned på en lokal kro med utsikt over den enorme betongarenaen. Massivt inntrykk, må sies. Det tar litt tid å sette seg inn i alle de rare ordene om forskjellige sitteplasser på arenaen, så jeg valgte den aller billigste: Sol General til 35,-. Det betød visst øvre ring i solen. Men det var jo helt glimrende i 4-tiden på ettermiddagen, når tempen var på omtrent akkurat sånn greit T-skjorte nivå.

Selve kampen var ikke det helt store. Jeg synes jo synd på oksen, siden det er så feige lag. Vet ikke helt hvilken behandling den får på forhånd, men det er et dårlig tegn at det henger en slags 17.mai sløyfe på ryggen som det renner blod fra. I starten er det fire tøyse-matadorer som skal trøtte ut oksen, og så snart den kommer mot dem, løper de og gjemmer seg bak en vegg. Jeg lurte jo litt om dette egentlig er flaut, men jeg tror det blir omtrent som når Viking løper utpå bannen og trener på skudd før kampen. Ikke spennende, men heller ikke noe å hisse seg opp over. Jeg klarer ikke akkurat å se nyansene; det er bare unntaksvis jeg klarer å gjette hvilke triks matadoren gjør som vekker de kraftigste *olé*-brølene fra publikum.

Denne kampen hadde to høydepunkt, i tillegg til da oksen bykset over gjerdet med påfølgende baluba. Det ene var da den ene matadoren hadde så full kontroll over oksen, at han stirret den til taushet og kysset den på pannen. Da ble det kastet hatter, sombreros og andre ting ned på arenaen. Det andre høydepunktet var da oksen løp etter hesten som matadoren satt på, og faktisk klarte å felle den så både hesten og matadoren trynte, og oksen begynte å gå løs på mannen mens han lå på bakken. Slikt må man tåle når man truer et flott dyr på livet for underholdningens del.

12.november 2002 / Oaxaca City, Mexico

Bussturen mellom Mexico City og Oaxaca City var helt kurant. 6½ time / 260 kr. Standarden på 1.klasse er ikke ukjent, med toalett og video, men med nummererte seter. Den første videoen var en amerikansk B-film, om cheer-leaders på en amerikansk high-school. Høydepunktet i filmen var da det plutselig kom kjente toner i bakgrunnen, og det viste seg å være the Getaway People som spilte opp - Stavanger-bandet som dro til USA med Sony-kontrakt for å prøve lykken. Kult for meg, men vet ikke om dette er filmen å putte på CV-en, Stein..?



Landskapet på turen varierte fra monotont ørken / kaktus-landskap til flotte fjell. På stasjonen var det et sikkerhetsoppbud uten like. Vaktene gikk faktisk med pistolen i hånda, og fingeren på avtrekkeren. Dvs. de som ikke gikk med rifle. Klarer ikke helt se nødvendigheten av dette, men det er mulig det er mest for å skremme.

Er litt usikker på om jeg skal reise neste etappe om natten eller dagen, og om jeg skal velge 1. eller 2. klasse. Bussraning er en reell trussel her, og på den ene siden er de beste bussene best sikret, men også de som har størst potensielt utbytte for disse ukjurne landeveisrøverne. Det er nok generelt tryggere å reise om dagen, men det tar 10 timer, og da kommer man jo frem om natten, og det er ikke så lett å finne et sted å bo. Og alle har forskjellige råd å gi. Moooooor?

Oaxaca City er en slags fin by. Alt blir lite i forhold til Mexico City, men her bor det visst 225.000 innbyggere og det er ganske mange turister. Sentrum er veldig konsentrert, flott katedral, og en Zócalo (en slags samlingsplass / torg) i sentrum med masse liv og uterestauranter. Fint førsteinntrykk, og sikkert veldig behagelig hvis man har fartet ute i ødemarken en stund, men ikke sinnsykt spennende.



Prøver meg for tiden litt på innsparinger, og tok inn på et herberge her. Var litt skeptisk til at tingene bare står der på rommet uten lås. Faktisk så kan hvem som helst gå inn fra gaten og inn på rommet og raske med seg. Men det var visstnok ikke kultur for det her. Håper det stemmer. Når jeg er kommet over den aller første følelsen av å misse kontrollen over tingene mine, innser jeg at dette jo er litt mer sosialt. Så jeg blir værende der et par dager.

Men nå må jeg stikke bortom en restaurant som jeg faktisk glemte å betale på i går. Litt flaut det der, og jeg vet ikke helt hvordan dette uttrykkes verken på spansk eller kroppsspråk.

16.november 2002 / San Cristobal de las Casas, Mexico

San Cristobal er en by som for meg ligner ganske mye på Oaxaca. Kanskje hakket fattigere, og hakket mer trivelig. Den ligger i Chiapas; jeg tror det er den fattigste staten (eller provinsen) i Mexico. De snakker bl.a. en del om hvor dårlig skoletilbudet er her nede.



Bussturen tok 12 timer, og jeg reiste om natten. Det ble skremmende lite soving på den vanvittig svingete veien. Det var nesten tragikomisk å prøve å gå på toalettet. Jeg tipper det var omtrent som å prøve seg på en halvsløv hest på en Rodeo, bare da er det tilstrekkelig å holde seg oppå hesten i 8 sekunder...

Omegnen rundt her er frodigere enn ørkenlandskapet rundt Oaxaca. Og jeg har lagt igjen sperrene for et par dager og fulgt hovedstrømmen av backpackere og vært med på et par sightseeinger her. I går dro vi til en canyon; et slags fjord-landskap med ferskvann. Det lignet overraskende mye på vestlandsfjordene. Visstnok en av de fremste attraksjonene her som ikke er en ruin.

I dag var jeg i en Maya-landsby som het Chamula. Uten å ha prøvd seriøst hardt å sette meg inn i kulturen, må jeg nok innrømme at jeg har gjennomskuet at de er en gjeng med rare skruer. Det virker som om religionen regulerer hele livet deres. For så vidt ikke helt ulikt deler av Randaberg akkurat det, men for meg ser dette ut som en rimelig tilfeldig blanding av katolisisme og mer tradisjonell religion med basis i naturen. I de fascinerende kirkene finner man alt fra kitsj-Jesuser på kors, til høy på gulvet, mørke bilder av en slags underverden, og masse rare dyr som visstnok representerer ånder som lever inne i de hellige fjellene. Bare for å nevne bitte litt.



Hver dag er det visst en eller annen religiøs sermoni av ett eller annet slag i Maya-landsbyer. I dag holdt de på å sende opp en del raketter midt på dagen. Det var visst religiøst motivert. Og plutselig gikk vi forbi noe som minnet om et slags bedehusmøte i regi av David Lynch ute i en hage. Måtte faktisk konse for ikke å stirre. Er nokså sikker på at jeg måtte ha gått på kraftig dop for å passe inn i en såpass laidback livsstil i lengden.

Drar til Guatemala i morgen. Bussen går kl 06:45, og tar visst 2½ time til grensen. Forhåpentligvis er jeg i Antigua eller Quezaltenango før lyset slukkes. Og så blir det vel mest pugging av gloser de neste ukene.

Hører stadige rykter om vinter hjemme. Hvis det er noen trøst er det faktisk så kaldt om nettene her at jeg nå må bruke TO ulltepper...

25.november 2002 / Antigua, Guatemala

Nå er jeg akkurat ferdig med min første uke på språkskole. Jeg kom til Antigua, Guatemala, søndag kveld (17.nov), etter en busstur som totalt tok ca. 11 timer, inkludert 3 busskifter, 3 "chicken busser" (se bildet), taxi mellom grensepostene, og en grensekontroll uten en svimlende effektivitet.



Neste morgen oppsøkte jeg en språkskole jeg hadde fått anbefalt av noen reisende dansker i Mexico. Skolen heter Academia de Español Guatemala, for de som er nøye på å sjekke kildene for å prøve å avsløre at jeg egentlig faker hele denne såkalte turen fra syden. Men den offisielle versjonen er nå i alle fall at jeg bor hos en vertsfamilie som for tiden består av en mor, en datter og en sønn, i tillegg til en husholderske. Har ikke sett noen mann der, bortsett fra en gammel krok, som, vel, jeg tviler på ...



Jeg er godt fornøyd med den første uken her. Jeg har valgt 4 timer undervisning til dagen; alternativene her på skolen var 6 eller 7 timer, men jeg tenkte jeg skulle studere litt utenom. Ta frem de gamle glosepuggingskunstene fra barndommens år. Det ble mest med tanken denne første uken. Det er mulig at denne tendensen til å ty til det litt mer behagelige søte liv innimellom slagene forårsaker en viss

kribling i de gode rådene til enkelte av mine språkkollegaer, og selv om det er bare en unnskyldning, så kan de som trenger en forklaring trøste seg med at det er ganske krevende å ha en til-en undervisning. Man må jo konse hele tiden, jo. Men privatundervisning er også en fordel for meg, som fra før av kan alle tallene fra null til hundre tusen, pluss alle de regulære ar-verbene i presens, men ikke spesielt mye annet.

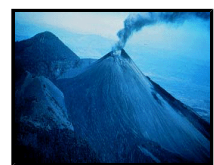
Det er frivillige aktiviteter på skolen hver dag, i tillegg til undervisningen. F.eks. salsa-kurs, ekskursjoner, museumsbesøk, etc. Jeg tror slike aktiviteter er ganske vanlige på slike skoler, men det er litt mer humor når det er ca. 25 studenter enn hun som var med på ekskursjon til en kaffiplantasje her om dagen som var helt alene på sin skole den uken.

For de som liker å vite hvor mye man kan pusse opp huset sitt hjemme for med god samvittighet, i stedet for å sløse dem bort på et slikt liv i sus-og-dus med forgjengelige verdier, så koster 4t. undervisning pr. dag i en uke US\$93,- (ca. nkr. 715,-), og det koster US\$60,- (ca. nkr. 460,-) å bo hos en familie, inkludert overnatting 7 dager i uken + 3 måltider 6 dager i uken.

I helgen tok jeg på spaserskoene.

Lørdag til Guatemala City, en storby med ca. 2 millioner innbyggere (eller 6, alt etter hvem man hører på), og med et rimelig tvilsomt rykte, som jeg nå tror jeg er herdet mot, etter en uke i Mexico City. Det var så koselig, så. Men du kan tenke deg hvordan det er å puste rundt bussterminalen og de mest trafikkerte gatene, når de hundrevis av utrangerte og omlakkerte amerikanske skolebussene spyr ut eksos tilsvarende omtrent en månedskvote for en middels stor norsk by. Hver.

Søndag dro jeg sammen med noen medstudenter til Pacaya, en av de mange vulkanene her, men Pacaya er en av få som fremdeles er aktiv. Veldig spennende ville nok folk flest sagt. Det som var kult var at vulkanen spydde ut ganske kraftige mengder med damp. Og man skulle heller ikke stikke hånden så veldig langt ned i fjellsprekkene før temperaturen oversteg 50 grader eller mer.



Nedstigningen fra den øvre delen av fjellet, en slags lavagrus, var nesten som å stå på miniski. Bortsett fra fargen på klærne etterpå. Og mengden lava inni ulike huler og sprekker på kroppen.

26.november 2002 / Antigua, Guatemala



Jeg har faktisk en gladmelding til mor: På søndager stenger de ølserveringen i hele denne byen klokken 19:30. Kanskje like godt, for i natt våknet jeg to ganger fordi jeg måtte på do, hvis det ikke har med høyden her å gjøre da ...

Men dermed gikk det ikke akkurat i 60 knop med introduksjonen av preteritum i dag. Eller var det perfektum partisipp i andre kondisjonalis? Akkurat nå skal jeg ikke love noe for sikkert. 16 bøyingsformer av verbene, mas o menos, er i meste laget for et språk med rykte om å være overkommelig. Jeg tror jeg foreløpig driver på et sted mellom andre og tredje form. Hvis jeg ikke har misforstått.

Men denne uken har varmen kommet tilbake til rundt 20 grader (om kvelden) mot nærmere 15

forrige uke. Akkurat det er helt all right.

Det er mest varmen som holder meg i denne byen akkurat nå. Leste i avisen forrige uke at den neste byen jeg hadde tenkt å besøke, Quetzaltenango, var nede i minusgrader. Det frister litt lite. Flere av disse byene ligger såpass høyt oppe i fjellene, at temperaturen fort kan dale en del om natten, når solen ikke steiker.

Det er helt greit å være i Antigua, men byen bærer veldig preg av turismen, og ruinromantikken begynner sånn smått å berøre nervesystemet mitt. F.eks. de to siste spisestedene jeg var innom her prøvde kanskje å ri på en bølge eller noe, men når de begynner å hakke bort deler av veggene for å få that good old ruin-feeling, og til og med, ja, faktisk, male ruin-lignende huller på veggene - oppå nymalte vegger, ja, da er metningen av denne koseligheten i kjømda.



Og jeg synes fremdeles at det er litt mystisk at det er så mange politikonstabler overalt her hele tiden. Foran hver eneste butikk eller bank eller andre steder som kanskje kunne tenkes å huse noe av verdi, står det en eller to uniformerte menn utstyrt med rifle. Det er mulig at det er mye for å få turister til å føle seg trygge, og kanskje også være det, siden vi tross alt representerer en relativt utbytterik gruppe mennesker, med tanke på å skjære av en jakkelomme

eller to når ingen ser det. Og når jeg tenker nøye etter, er det samtidig sikkert en grunn til at samtlige hus i bykjernen i denne byen har gitter foran vinduene.



27.november 2002 / Antigua, Guatemala

I dag er det skikkelig hverdag. Det liker du nok, det.

Det er vanskelig å holde dansen på roser i gang hele tiden. Jeg skulker skolen, fordi jeg sov for dårlig i natt. Tror jeg kanskje hadde en slags feber-ri. Var i alle fall skikkelig varm og frysen samtidig, da jeg våknet kl. 02:00 for å ikke sovne igjen. Tror jeg må finne ut om de har kino her, eller annen lettvinndt underholdning, for å slippe å anstrenge meg for mye.

2.desember 2002 / Antigua, Guatemala

Jeg er fremdeles i Antigua. Dette blir min tredje og siste uke her. Tror jeg. Var syk med feber og greier en dag i forrige uke, men det ble med den ene dagen. Jeg dro til Monterrico på



stillehavskysten i helgen; vi kan godt kalle det for å restituere. Det var så innmari varmt der, at jeg plutselig kom på at varmen jo ikke var en uvesentlig faktor i min opprinnelige latinamerikaplan. Men det blir ikke så mange kommentarer fra den turen. Ikke egentlig først og fremst fordi jeg reiste alene sammen med 5 damer, men

fordi det i går var far og mors førtiende bryllupsdag, og derfor er spalten i dag viet ting som interesserer dem mer enn badebyer; nemlig det som er praktisk. Gratulerer med dagen, forresten. Førti år, gitt!

Jeg begynner med en liten selskapslek, eller quiz, om du vil. Hvis ikke far svarer riktig på denne, da er ikke verden som den engang var. Oppgaven lyder slik:

Hvorfor er alle trærne her nede, inkludert telefonstolpene, malt hvite de nederste ca. 1,5 metrene?

- ☐ Fordi det ser kult ut.
- ☐ For å unngå at det danner seg muggsopp.
- ☐ For å unngå at de skabbete løshundene her pisser på trærne.
- ☐ For å sysselsette malere og folk som henger rundt malere.

Sjekk svaret

Det blir mye kjekt for far i dag. Nå økonomi.

I går regnet jeg ut hvor mye penger jeg har brukt de første 4 ukene her nede. Nkr. 6.540,- på 4 uker. De to første ukene gikk det med 4.010,- og de to neste 2.530,-. Ikke så overraskende at det er en viss forskjell, siden jeg var i storbyen og reiste en del i starten. Overnattingen har kostet 1.270,- på 28 netter, dvs. 45 kr. natten i snitt. 2 uker språkskole kom på 1.410,-, og transport gjennom Mexico og Guatemala kom på 815,-. Mer enn det gadd jeg ikke skrive ned, så resten, dvs. 3.050,- har gått til spising og diverse annet. Og øl.

Dusjene her er et kapittel for seg. Jeg er jo ikke den første som oppdager dette, så dere som har reist mye, kan skrolle forbi dette avsnittet. Jeg har jo sagt at i dag er det praktisk stoff, rettet mest mot gode fedre. Aldri i livet om min far ville klart å holde fingrene borte fra å heve standarden på disse dusjene en generasjon eller to, hvis han var i et slikt hus - selv om det var kun på besøk. Dusjene bruker nemlig det for såvidt helt greie strømsparingsprinsippet å ikke varme opp vannet før akkurat idet man trenger varmt vann. Det betyr at det ligger et varmeelement inne i dusjhodet. Dette har jo sånne små bieffekter som at man ikke kan få et høytrykk som kan brukes som massasje på en utslitt PC-rygg, pluss en slik bagatell som at hvis du kommer borti en av de 5-6 løse strømledningene som svever like over hodet ditt, så er vel det omtrent det siste du gjør.



5.desember 2002 / Antigua, Guatemala

Det du nok lurer på, er hvilke andre folk som er ute og reiser. Jo, det skal jeg si deg; men selv om denne oversikten ikke er godkjent av scanfact, så skal jeg vedde på at de ville fått samme resultat som dette. Jeg er jo ikke blind.

Hvor mange reisende:	Fra hvilke land:
Sinnsykt mange.	Nederland (og de fleste er vanvittig lange!?).
Mange.	Canada, USA, Israel.
En god del.	England, Tyskland, Frankrike.
Noen.	Norge, Sverige, Danmark, Belgia, Spania, Japan. Og Australia (men jeg tror de reiser andre steder).
Nesten ingen.	Italia (de kan visstnok ikke engelsk godt nok).
Ingen.	Finland, Luxemburg.
Spesielle*.	Tyskland (busslaster med pensjonister). Japan (enten grupper eller ingen).

10.desember 2002 / Panajachel, Guatemala

3 uker i Antigua var akkurat en uke for lenge. Jeg kjedet meg den siste uken; det eneste som var bra, var at spansklæreren min var veldig bra. Men det er en mager trøst når hjernen min ikke våkner før klokken ti-halv elleve og skolen er slutt klokken tolv.

Om det å lære spansk må jeg innrømme at jeg hater å starte på så bar bakke som man gjør når man skal lære et helt nytt språk. Når eneste referanse er engelsk, som jeg har hatt i 8 år på skolen, praktisert på uttallige korps- og ten-sing-turer til utlandet, og lest fagbøker på i flere år, i tillegg til å ha sett altfor mange amerikanske filmer, øvd på å synge rock'n roll i kjelleren, pugget navnene på alle engelske elitefotballspillere på slutten av 70-tallet, og til og med studert i 2½ år i et engelsktalende land, ja da kan du jo gjette om følelsen av progresjon i spansk i det hele tatt slår ut

på sensorapparatet mitt etter tre uker på språkskole.

Uansett så blir det en pause med språkundervisning til over nyttår, så får vi se. Det er neppe aktuelt med annet enn ettermiddagsundervisning for fremtiden.



Men det var et slags kick å komme seg på veien og starte omstreifingen. Jeg er for tiden i en liten by Panajachel ved innsjøen Antitlán. Byen har bare 5000 innbyggere, men omtrent alle disse selger ting til alle turistene. Denne byen ligger omtrent i samme høyde som Antigua, dvs. ca. 1500 m.o.h., men 2 timer vestover med buss. Og hakket varmere. I min reise-guide er Lago Atitlán omtalt som en av verdens mest spektakulære naturperler. Personlig synes jeg det er vel så fint i Norge, men jeg innrømmer gjerne at alle vulkanene, godværet, de uvante fiskebåtene, vennligheten man møter, og alt det andre som er litt ukjent gjør det til en stor opplevelse.

I går leide jeg meg sykkel, og tenkte jeg skulle sykle rundt ca. halve vannet, og ta båt de strekkene der det ikke er vei. Den turen burde opplagt kommet på et tidligere tidspunkt i livet mitt, for da kunne jeg ha spart Tystad for en av de utallige blåbærturene jeg skrev stil om på ungdomsskolen. Men kjenner du noen som går i syvende nå, er det bare å klippe og lime, og pakke denne stilen inn i fint julepapir. Og når jeg sier stil, så mener jeg stil.



En vellykket sykkelstur.

Jeg tenkte jeg skulle starte litt tidlig - noe jeg tenker omtrent like ofte her borte som jeg planlegger å begynne et nytt og bedre liv hjemme. Først måtte jeg deale med den halvsløve typen i nabohuset, som drev en snodig kombinert virksomhet av sykkelutleie og buksesøm, for jeg gadd ikke løpe rundt og sammenligne priser. Det kostet meg 30 kroner døgnet for en passe slitt offroader. Deretter måtte jeg jo få meg litt forkost, og mens jeg satt og ventet på den ikke helt uvanlige frokostmenyen fruktsalat og pannekaker med sirup, kom en voksen tysker bort og tok et standard where-are-you-going-mister intervju. Han var så husvarm, at jeg går ut fra at han eide restauranten. Siden det tok lenger tid enn nødvendig å få seg en kopp kaffe, hadde jeg ingen unnskyldning for ikke å nevne at jeg skulle på sykkelstur. Han var frimodig nok å foreslå en rute for meg. Så fikk han vist at han kan dette landskapet, tenkte jeg. Men forslaget hans var bra det, bortsett fra at jeg gikk ut fra at når han sa at det ikke gikk an å sykle to av de strekkene hvor det var tegnet inn en slags vei på kartet, så var det bare fordi han var sånn alminnelig pysete. Men jeg gadd ikke begynne å forklare hva idrett grunnfag er. Det aller beste i hans forslag var å bruke to eller tre dager, og overnatte i en av de andre byene langs vannet. Det fristet såpass at jeg måtte hjem og pakke svipptursekken før jeg klokken ti slentret ned til havnen.

Normalt er jeg rutinert skeptisk til ivrige unggutter som skal selge meg noe. Men denne lystige karen påstod nå at han kjørte den eneste båten som skulle til Santa Cruz. Litt rutine har jeg jo nå, så jeg spurte på tyktflytende spansk om prisen, og om hvor lenge det var til neste avgang. Prisen var 20 kr med sykkel, og han gikk om 15 minutter; mas o menos. Det er akseptabelt, spesielt når det ikke er noen alternativer. Men rutinen er etter dette utvidet med at selv om en båt går fra den bryggen den ligger ved om 15 minutter, så sier ikke det spesielt mye om hvor lenge det er til den forlater havnen, etter å ha ligget og ventet ved den andre bryggen et par hundre meter lenger borte, for å samle opp full last. Nuvel, det var fine været. Og når man er oppvokst på en halvøy og ikke har sett vann på halvannen måned, er jo en båttur i strålende sol en fornøyelse. Til og med ventetiden i båten blir jo som et stykke advent. Innen en tre kvarters tid begynte jeg å leie sykkel oppover den stupbratte steinbelagte veien fra Santa Cruz. Jeg overdriver neppe når jeg påstår at det gikk an å sykle maks en tidel av denne første etappen, som var strekket tyskeren advarte mot. I løpet av den neste timen gikk det i siv, åkre, nærmest vertikale passasjer, steikende varme, sykkel

på ryggen, og til slutt en behagelig og helt nødvendig dukkert på neste brygge. Jeg måtte ta ny båt videre et stykke innover for å komme meg til kjørbær vei. Fra San Marcus gikk det bedre. Her gikk det fint an å sykle, kanskje bortsett fra de aller bratteste bakkene, som det i denne varmen føltes riktigere å leie sykkelen opp. Helt til jeg passerte en halvannen meter lang slange i veikanten, som skulde mistenksomt bort før den bestemte seg for å smyge seg inn i åkeren i stedet for å begynne å slåss. Etter å ha syklet gjennom 5 bygder og sett barn leke med hjul + pinne og klink-klink, kom jeg frem til San Pedro rundt klokken to. På lunch-kaféen traff jeg pussig nok på en norsk og en dansk jente som jeg tok bussen sammen med i Mexico tre uker tidligere. De hadde gått over fjellene fra Quetzaltenango i 3 dager, dit jeg drar i morgen.

Etter å ha sett meg litt rundt i denne byen, setter jeg meg ned og drikker en stor limonade til den svimlende sum av 3 kroner, mens jeg venter på neste båt til dagens endestasjon, Santiago. Siden lite skjer, kommer jeg på at det kanskje ikke skader å spørre de som henger på brygga når tid båten går. For en halv time siden, men fra bryggen på andre siden av byen. Dermed var det bare å ta livet med ro, og hive seg inn på et av de mange hotellene til 12 kroner natten. San Pedro er en by jeg godt kan like. Et sånt fenomen som gratis kino er en veldig god start. Solcelle-oppvarmede bad hørtes spesielt fristende ut etter en dags sykkeltappe, men de var dessverre fullbooket for resten av dagen, så da var det bare å finne frem badetøyet og teste innsjøen. Et-par-og-tyve grader i den gryende solnedgangen var ikke så aller verst. San Pedro har, i tillegg til Panajachel, en slags hippie-tradisjon. Panajachel kalles av de lokale også Gringotenango (Gringo er Degosenes betegnelse på amerikanere). Det var litt pushing av wheed her og der, men ikke verre enn at moren min ikke ville merket det.

Neste morgen var planen atter å starte tidlig, men det er lettere sagt enn gjort når man hver eneste natt våkner minst en gang av at man må tisse. Skyldes dette høyden, eller? Moor? Vel nede på båten, med frokosten - servert av en svært våken alternativ massasje-dame - satt i fordøyelse, sitter jeg og beundrer det fine landskapet med vulkaner og greier i bakgrunnen. Det hele minner faktisk litt om en scene fra min favoritt-sentimentale-film, "A love affair" (dvs. nyinnspillingen med Warren Beatty og Annette Bening; bortsett fra den scenen med de hvite hestene, som ligner mest på en av musikkvideoene til Julio Iglesias.) Jeg blir liksom så rørt av sånn gammeldags ridderlighet. Det er her jeg er nær ved å konvertere til a-menneske, simpelthen fordi det er så fint ute om morgenen. Men bare til jeg kommer til et sted med uteliv, selvsagt. Den 15 år gamle kapteinen fører skuta rutinert til Santiago, som er den byen hvor jeg angret bittert på at jeg ikke er født i et stjernetegn hvor man smir mens jernet er varmt. Det var nemlig en selger der som hadde en tanngard jeg gladelig skulle betalt for å fått satt mitt digitale kamera i. Så mange gullkanter og gullstjerner har jeg ikke sett siden Odd Bø spanderte en gullstjerne til hvert hjem på søndagsskolen på 70-tallet. Da jeg kom tilbake, etter en liten tur på plazaen fremfor kirken, hvor det faktisk ble spilt inn en film med masse Maya-kvinner og greier, hadde han visst tatt siesta eller noe. Og jeg kunne jo ikke begynne å peke på tenner og snakke om Odd Bø. Så jeg la i vei på den neste mils etappen gjennom ubebodd område. Er alltid litt skeptisk når folk advarer mot ufjelge menn med pistol langs veien, men det gikk bra denne gang også, gitt. Folk her er utrolig hyggelige når man hilser på dem; de digre smilene kommer nærmest som en refleks. Til og med en bonde som ser ut som han trener opp imaget til han skal delta som skurk i en Tarantino-film, smiler et skjevt smil under den smale barten. Langs disse veiene her er det mye kaffi, sukker, og mais. Og masse folk som bærer avokado, appelsiner og ved.

San Lucas var den siste byen på ruten min langs innsjøen. Den hadde et stort marked, av den typen som gjentar seg selv etter fire boder; en stil som nok har større appell til de som bor der. Jeg ble etterhvert mer opptatt av å finne meg transport, for jeg måtte komme meg 6-700 meter opp i fjellet innen to timer, for ellers ville det bli for mørkt til å sykle ned på andre siden. Det er ikke bare kult å være en urutinert speider etter transport i en by hvor det meste av transporten er pickuper som ikke har noen form for merking, siden de bare avtaler seg imellom og kjører folk til døren. Bare prøv selv å ta en tur til Vestre Bø og se om det er opplagt at du skal hoppe oppi Hans Edward sin pickup når du skal sørover, eller om det er pickupen hans Bjarne Malar som går den veien. Dette krever enten et trent øye, et slags språk, eller fleksibilitet og godvilje. Til slutt traff jeg nå på en svært hyggelig bonde som påstod han skulle i samme retning som meg, så jeg slang meg ned og ventet sammen med ham. Etter en kortere stund enn vanlig og ventet, kom det en unggutt med en pickup,

og etter litt dealing, var han klar til å ta turen opp til Godínez. Først trodde jeg ikke jeg fikk være med, for det var ikke plass til sykkelen oppi pick-upen. Men de utmerker seg ikke akkurat som lite fleksible her borte; sykkelen ble bare bundet på utsiden av bilen. Det så litt mye ut, og jeg kom til 13 damer, 7 menn, 8 barn og to høns oppi denne bilen, i tillegg til sykkelen min og de 8-10 kleskurvene og favnene med ved. Men stemningen var det ikke noe i veien med. Det er klart at det ikke er noen EU-standard på sikkerheten her, men jeg har digget sånne cowboy-løsninger siden jeg var guttunge, og tror generelt litt på at unger har mye bedre av å lære seg å takle slikt enn å leke i en barnehage der steinene er slipte for at de ikke skal skade seg. Nuvel, i første motbakke stoppet bilen. Det måtte nesten komme. Alle måtte ut og skyve den i gang igjen oppover bakken. Når den endelig fikk fart, var jeg den siste som klarte å kaste meg på. Den smilende bonden som hjalp meg tidligere nådde ikke bilen igjen, og vi kunne jo ikke stoppe. Så han fant seg vel en ny bil, og hvis ikke går han nok der oppover bakken den dag i dag...

Det siste stykket var akkurat sånn en sykkeltur skal være for folk som mener sykling og idrett ikke har noe med hverandre å gjøre. 700 meter behagelig nedoverbakke, og med leid sykkel som man ikke engang trenger å få far til å skifte bremses på når man kommer frem. Utsikten i solnedgang på denne nedstigningen har et meget bra rykte, og bør ifølge tyske eksperter beregnes slik at man ikke kommer ned etter det er blitt mørkt, på grunn av potensielle huller, enten i asfalten, eller gjennom diverse kroppsdeler, for de som ikke er så gira på en runde hands up.

Akkurat nå koker ansiktet mitt, og det er vanskelig å finne en sittestilling som ikke verker. Men alle var enige om at det hadde vært en fin tur.



Hvis du alltid har drømt om å få ta igjen for at norsklæreren din ikke skjønnte stilene dine, kan du her få hevne deg. Denne stilen ligger innenfor typen blåbærtur, eller til nøds reiseskildring, og målgruppen er de som kjenner meg og er interessert i å høre hvordan jeg tilbringer min permisjon. Vil du være anonym, kan jeg selvsagt ikke betrakte deg som fagpedagog, men skal lese din dom med andakt.

Din karakter:	
Ditt navn:	
Du er utdannet norsklærer?	☐ (kryss av hvis ja)
Evt. kommentarer til forbedringer (frivillig):	
Registrer karakteren Visk ut igjen	

19.desember 2002 / Quetzaltenango (Xela), Guatemala



Nå har jeg vært i Xela 8 dager; den nest største byen i Guatemala, med 101.000 innbyggere. Temperaturen for tiden minner om Stavanger - august om dagen og november om kvelden & natten. Men så ligger byen ca. 2300 meter oppi fjellene.

Siden de ikke har noen spesiell tradisjon for å lage tette vegger i dette landet, er det litt snautt med 3 pledd om natten - i tillegg til vinter-under-lang i ull. I det huset jeg bodde i i Antigua, var f.eks. ca. ¼ av kjøkkenet faktisk uten vegger og tak, så det kunne også hende det falt ned en bakgårdskatte i løpet av natten.

Jeg synes Xela har en bedre vibe [*vaib*] enn de fleste andre byene jeg har vært i her. Jeg har en slags følelse av at været kan ha litt med dette å gjøre. Folk blir liksom ikke sløvet eller fristet av varmen til å drive med pigmentforedling på heltid. Det er bl.a. mye som skjer her av veldedighetsarbeid; en god del av det i regi alle de forskjellige spansk-skolene for utlendinger som finnes her.



Hva jeg gjør på her, er nok noe moren min ville likt å vite. Jo, det skal jeg si. Jeg har ...

- vært på Los Vahos. Det er et naturlig dampbad. Det er det fine ordet. I virkeligheten går man først inn i et omkleddingsrom. Så går man forbi en velbrukt plastvegg, og inn i et dusjrom på 2 kvm. Der kan man dusje i kaldt vann hvis man vil, og det vil man ganske ofte for å hindre total fordampning den påfølgende timen. Herfra er det bare en velbrukt plastvegg som skiller en fra vidunderet. Og egentlig er det aller helligste bare et bekmørkt rom på et par kvadratmeter med fjellet som vegg. Men fra fjellet kommer det varm damp ut. Og det kjennes godt. Jeg ble nesten kvitt en hel forkjølelse der inne.

Selve spaserturen opp og ned igjen matchet opplevesen bra; 3-4 km. nesten rett opp i åssiden, gjennom et par gammeldagse landbyer.

- vært på fredagsmarkedet i San Francisco el Alto. Min reisebok omtaler dette som "ansett for å være det største, mest autentiske markedet i landet". Jeg kjøper jo nesten aldri noe på slike markeder, så denne gangen kjøpte jeg et par CD-er bare for å støtte opp. Høydepunktet var vel da jeg skvatt av skriket som en gjeng på 6-7 grisunger satt i, da en kone skulle ha dem med på spaseretur.



- vært på overnattingstur til vulkanen Tajumulco, latinamerikas høyeste punkt, på 4222 m.o.h. Vi gikk opp med en gruppe, brukte 5 timer opp på lørdagen, og halvdelen ned igjen dagen etter. Men det var opp til base camp. (Dere som ikke vet hva base camp er får lese dere litt opp på tilsvarende litteratur fra Himalaya e.l.) Klokken 4 søndag morgen var det dags å ta på det vi hadde med av yttertøy for å gå de siste 200 metrene. Soloppgangen er det travleste tidspunktet på denne toppen. Den var flott, men sinnsykt kald. Jeg kom plutselig på at jeg slapp å dra til Nord-Norge i militæret fordi føttene mine rett og slett stivner i sterk kulde. Men jeg har jo ikke varmere sko her enn joggesko, så jeg måtte jo bare la det stå til, og heller få start på dem igjen etterpå. Det hardeste for et svorent B-menneske var naturligvis å stå opp klokken 5 og 4 to dager på rad. Det kan jo sette hele immunsystemet ens ut av drift.



- vært syk. Dagen etter turen tok jeg det veldig med ro, av tvingende nødvendige grunner, men måtte likevel ty til porselensbussen utpå kvelden. Vet ikke helt hva slags uting jeg fikk i meg, men de neste to dagene var nok bunnpunktet på turen så langt.

- vandret rundt i byen og sett på markedene. Jeg er ikke negativ til å kjøpe med meg noe hjem fra markedene her, så jeg går ennå og håper jeg skal komme over noe jeg liker. Det er ikke lett når cowboyhattene slutter på størrelse 55 (tilsvarende ca. 12 år), de kule høyttalerne de bruker på biltakene veier et par tonn, og jeg har slått fra meg å konvertere til Maya-stil i heimen. De har riktignok ganske kule caps, om de ikke akkurat er basert på en lang og autentisk guatemalsk tradisjon. Min favoritt er noen glorete badehåndkle med motiv av Jesus, nattverd måltidet, og Jomfru Maria. Pluss en mikrofon som så ut som den var laget i ti tusen karat gull.



- vært i Fuentes Georginas, hvor jeg badet i naturlige varme kilder. Det var skikkelig behagelig. Tenk deg at det sitter en komité 50 meter oppi fjellveggen med hver sin gryte med kokende vann som aldri blir tom. Så heller de vannet sitt ganske forsiktig



nedover fjellkanten, så det samles oppi et basseng. Slik var det, hvis du dropper det med den koitéen.

Prisforskjellen mellom buss og taxi er muligens enda større enn hjemme. For å komme meg til byen Zunil, som ligger 17 km unna, betaler jeg 2 kr. hver vei på en trivelig overfylt chickenbus. Taxien, som i dette tilfellet er henvisning til lasteplanet bakpå en pick-up, opp det 8 km lange strekket til selve vannkilden koster totalt 70 kr. Det inkluderer forhåndsbetaling for nedturen, som betyr at jeg stoler på at ungdommen med pick-upen kommer tilbake for å hente meg to timer senere. Og jammen var ungdommen til å stole på.

24.desember 2002 / Puerto Escondido, Mexico

Det er julaften, og fjerde dag på rad med sol, strand, iskalde limonader og bok. Det føles bittelitt rart at duften av edelgran er byttet ut med stanken av myggolje. Og at julesangen ikke fremføres av Carola eller Anita Skorgan med et engleaktig kor i bakgrunnen via rikskringkastingen, men i stedet uler det "feliz navidad" i gatene, en slags casio-synth versjon av en julesang, som høres ut som den ble unnnfanget i bakrommet på et nachspiel etter en Melodi Grand Prix. Det eneste som minner om et under, er at den falleferdige bilen som kjører rundt og spyr ut dette gledesbudskapet gjennom to gigantiske lo-fi mono høyttalere på taket i det hele tatt sviver og går.

Puerto er stedet hvor man kommer for å surfe, bo i bungalow og ta livet med ro. byen har ca. 40.000 innbyggere, men de bor tydeligvis ikke på selve strendene. Byen er ganske kjent, spesielt i Italia, hvor det er laget en film fra denne byen (som visstnok betyr noe sånt som *den skjulte porten*). Men også en god del Aussies fra down under kommer hit.

Første natten bodde jeg i en bungalow, eller cabaña, som det kalles i litt mer språkvandte kretser. De varierer noe i pris, men nå er det høysesong, og den billigste jeg fant kostet kr 115,- natten. Men han amerikanske playboyen som drev stedet ville skru opp prisen til 300,- natten, så da konverterte jeg heller til det høy-sosiale livet og fikk plass på herberget. Og bor for tiden dermed på Maran-Atha, et sted med full dose peace-love-unity-respect, pluss den eneste house-klubben i byen i under-etasje. Det funker overraskende greit, selv med 26 senger i samme rom, og et dusin hengekøyer på taket. Det tammeste er egentlig utstrålingen til de verste surfegutta fra Australia og Canada. Lurer på hvor de har det fra at det liksom skal være så kult å sette verdensrekord i antall sammenhengende timer med bar overkropp.

Jeg tror det bor folk fra ca 14 land der nå. Så med ørepluggene godt festet, er det bare en fordel at den store viften lager en jevn lyd som overdøver det meste av snorking, mas og trafikkstøy gjennom en vegg kun bestående av myggnetting.

Min bursdagsfeiring ble minneverdig på en litt annerledes måte. Fra jeg steg inn i taxien i Xela kl. 11:30 lokal tid, gikk det med 3 busser, 2 taxier, 1 shuttle-buss, 1 sykkeltaxi, 4 passkontroller, venting på 4 bussterminaler, 23 timer, 2 timer søvn og ca. 300 kr før jeg kunne konstatere at varme er bra etter 7 uker i høylandet.

Jeg lever lykkelig i den naive tro at jeg var ganske heldig. For det første var alle bussene til Puerto Escondido de neste dagene helt fulle på grunn av ferieavviklingen. Jeg burde kanskje tenkt at denne fredagskvelden ikke var det aller lureste tidspunktet å bare håpe på det beste. Dermed tok jeg en buss til et sted hvor jeg kunne prøve å komme meg videre fra neste dag. Bussen skulle være fremme klokken 21:15, så det skulle være mulig å finne et krypinn. Da bussen rullet inn klokken 01:50 i en rimelig ubetydelig by langt fra alt som kunne minne om turistfeller, var jeg litt mer i tvil om hva jeg skulle gjøre. Litt flaks er kjekt; den neste bussen derfra til Puerto Escondido skulle gå klokken 02:00 - altså om ti minutter. Nesten for godt til å være sant, liksom. Og da jeg spurte om igjen klokken 02:45 om det kom til å gå noen buss den natten, måtte hun ringe for å spørre. Like etter rullet bussen inn, og vi var tre som ville på. men bussen var stappfull, og sjåføren prøvde å være streng. Men siden jeg var sistemann han slapp inn, måtte jeg sitte på gulvet helt fremme i bussen. En ting er å klare å holde seg våken, en annen ting er å ikke være uhøflig mot sjåføren som er usedvanlig opplagt og klar for en samtale på en lokal spansk som ikke stod i det pensumet jeg lærte i Guatemala. I den siste byen før det siste 6-timers strekket uten sivilisasjon var jeg heldig nok

til at en person forlot bussen, så jeg fikk meg et sete, og det var tre andre turister som måtte sitte på det kalde gulvet resten av natten.

Men jeg skjønner ikke hvorfor det er jeg som ser så spesielt mistenksom ut, når shuttle-bussen vår blir stoppet like over den mexikanske grensen av noen premenstruale-lookalikes av noen militære suppegjører. Dusten skulle absoultt se gjennom sekken min, og ha meg til å vise alt jeg hadde under t-skjorta, inkludert det detaljerte innholdet i mitt aller helligste magebelte. Det har jeg i prinsippet ikke noe imot, men det føles litt unødvendig 5 minutter etter saumfaring av sekken på grensestasjonen (fordi jeg trykket rødt lys i det faste lotteriet om å åpne sekken på grensen). Og spesielt når 13 nysgjerrige meksikanerter står rundt og teller hvor mye penger en nordmann som skal til cuba om noen få uker har med seg av amerikanske dollar. Enten må han ha håpet på at jeg skulle ha liggende noe wheed, så han kunne få med seg litt tips på en ellers kjedelig arbeidsdag, eller så har han sett for mye på *Smokie and the Bandit*, og tror det skal være sann. Det finnes jo ingen andre muligheter. Jeg ser jo ikke akkurat ut som en degos fra El Salvador på rømmen heller.

Nei, det er jo Jul, jo. Må få meg litt sol, og lese litt mer i juleheftet mitt.

Til neste år blir det velstand, skal du se. Da trenger du jo ikke å bekymre deg for hva du skal gi i julepresang engang, for da kommer forhåpentligvis min først fagbok ut i det offentlige lys.

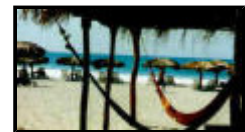
Om selskapsleker fra Randaberg - et alternativ til dans og alkohol.

Nuvel, tusen takk for mail, og God Jul, heile gjengen.

25.desember 2002 / Puerto Escondido, Mexico

God heimedag!

I mine reisebrevsider er det slik at 25. desember faktisk er torsdag. Det betyr at denne spalten i dag er viet det som skulle ville kunne fenge Anne Marie sin interesse. Det er fullt fortjent etter å denne uken ha stupe ut i cyberspace og signert sin første e-post of all times.



Fatteren smilte overbærende idet han i en bisetning fikk lagt inn en melding om at min lille oppgave på farsdagen om hvitmaling av trær var rene barnematen. Uansett så trår jeg igjen til med friskt mot, og kommer med ikke mindre enn to oppgaver rettet mot et av mors domener, nemlig mat. Far kan jo heller ta det som en personlig test på om likestillingen er i rute.

Hva bruker de som dressing på maten her i latinoland?

- ☐ En kvart lime, som de bare presser over maten.
- ☐ Kaldpresset og ekstra jomfruelig olivenolje.
- ☐ Et mystisk oppkok av urter, som lukter en blanding av nøtter og hvitløk.
- ☐ Thousand Island.

Sjekk svaret

Hvorfor er Pepsi Twist grønn her nede, og ikke gul som hjemme?

- ☐ ¡Sludder og Pølsevev! Pepsi Twist er ikke det spor grønn her nede!
- ☐ Fordi de bruker lime i pepsien i stedet for sitron. Og lime er som kjent grønn.
- ☐ Fordi sitronene er grønne og bittesmå her nede.
- ☐ Markedstenkning. Grønn er mer på moten enn gul.

Sjekk svaret

Det blir nå en liten hjemmelekse til mor. Det jeg vil ha svar på, er hvordan det kan ha seg at magen min er mye mer stabil og fast her enn den har vært noen gang hjemme. Jeg hadde for lengst glemt ut det skrekkelige minnet om det oransje plast-klystéret i medisinskapet på det lille badet, helt til akkurat det bildet dukker opp på netthinnen rett som det er for tiden.

Her er noen forslag, men jeg biter ikke lenger på den gode gamle *alt er like viktig*.

- maten kokes mer her.
- ingrediensene er lettere fordøyelige.
- regelmessighet gjør under; faste rutiner og greier.
- regelmessig gatelangs vandring i timesvis gjør underverker.

Så litt om klær & dill.

Det viser seg at jeg er begynt å bli en dreven kar på å pakke sekken nå. Det er jammen ikke mye jeg savner, og heller ikke mange unødvendige ting i sekken. Om ikke lenge bytter jeg også ut den høyhalsede ullgenseren for å få plass til en eske med Cohibas de Cuba. Men noen ting har jeg måttet lære den harde veien:

- Det er ikke sikkert at magebeltet som hadde sin storhetstid på korpsturen til Planten und Blumen i Hamburg på 70-tallet holder stort lenger enn til første tur til toalettet - på flyet. Vanlige buksebelter skal man heller ikke nødvendigvis beregne mer enn en konfirmasjonsalder på.
- Når man sitter på en chicken-bus, er det like lurt å vente med å snyte seg til du har noe papir, eller i alle fall til bussen ikke beveger seg. Hvis du tar kort prosess og kjører fotball-varianten med en finger på nesen og bare blåser til, bør du i alle fall droppe å prøve dette ut gjennom viduet på bussen i 60 knop. Det går ikke bra.
- Hele bussen er jo for såvidt en chicken-bus, men det er egentlig det bakerste setet som er sentrum. For når bussen kjører innom diverse buss-stasjoner, rives bakdøren plutselig opp, og et knippe bastede kyllinger eller kalkuner slenges under setet. Og da er det ikke lurt å sitte akkurat der på langturene, hvis du ikke har vernesko som i alle fall dekker ankene.
- Reiselivets grunnregler - de relativt få spørsmålene du trenger svar på for å avgjøre om du blir værende på et bestemt hotell / herberge - eller om du heller prøver neste - bør egentlig bare pugges jo før jo heller på en lenger reise. Som for eksempel om de låser ytterdøren om natten. Og i så fall når. Jeg måtte klatre over et høyt stålgjerde i Panajachel, og i Xela måtte jeg tråle hele byen på jakt etter et surrogathjem. Dette er dårlig humor i 1-2 tiden om natten.
- Min matematiske formel om at gradene bare øker når man reiser sydover ble for enkel. I landskap som er mye høyere enn norsktoppen, er det høydemetrene som i størst grad avgjør om det dreier seg om tropeklima og god stemning, eller om den effektive temperaturen svinger nedom de fryktede røde tall på gradestokken.
- På reiser har lommelykter en levetid på 18 minutter. I gjennomsnitt. No mas.

3.januar 2003 / Mazunte, Mexico

Godt nyttår.

Det går fremdeles i palmesus og bølgeskvulp. Flyttet meg en time lenger sør/øst til en mindre og roligere strand i går. Her er det flotte tropiske strender tett i tett.



Mazunte,



San Agustinillo,



Zipolite, og



Puerto Angel.

Jeg har faktisk fått med meg en sightseeing her på kysten - en båttur i sumpområde Manialtepec. Fin tur, men det var tydeligvis et tiltak som appellerte mest til fugleentusiaster. Så nå har jeg altså bilder av ikke mindre enn 37 tropiske fugler samlet i underbevisstheten. Det er overrepresentasjon av amerikanere på slike turer, av den litt tantete typen, med caps og store solbriller med snor rundt halsen, og som synes det er litt av et snedig sammentreff at "Oh, my God! We have a Sue, a Susan and a Suzanne here!". Det var litt underholdende med den utfordringen det tydeligvis var da de med bekymret mine måtte prøve ut de *primitive fascilities*, noe som betød at toalettet var en inngjerdet sandkasse.

På grunn av at jeg stod opp klokken 6 for å dra på denne turen på selveste nyttårsaften, ble kvelden ikke den enorme utskeielsen. Den positive versjonen av nyttårsfeiringen er at vi var 30 fra det herberget jeg har bodd på i en god uke som hadde bestilt langbord på stranden, med levende lys og stjernehimmel. Været og temperaturen var upåklagelig, og det var fyrverkeri på stranden. Hvis man ser det fra en annen side, er det verd å nevne at det var en kamp å få seg bord i det hele tatt, siden bestillingen var forsvunnet, visstnok fordi vi ikke hadde bestilt av selveste eieren in person. Etter to timer hadde de av oss som i det hele tatt fikk servert mat fått spist, av en meny som for anledningen var begrenset til kun pizza. Siden det var på stranden, og jeg uansett ikke var kjempeopplagt, tok jeg ikke på meg bestskoene til denne middagen, noe som bare var en fordel, siden sjøen flere ganger krøp opp og skyldte vekk det meste som stod på bakken. De 25 rakettene var ganske fine, men størrelsen var ikke stort mer enn en middels familiepakke.

Lørdag kveld setter jeg meg på nattbussen for å dra til San Cristobal igjen, og deretter videre til et par pyramideruiner i jungelen, Palenque og Tikal. Vet ikke helt om dette er et lurt valg. Får se.

10.januar 2003 / Flores, Guatemala

Det er jammen ikke hver dag jeg står opp før fem for å traske rundt i åtte timer og glo på ruiner. Jeg hadde jo egentlig tenkt å henge på Mexicos vestkyst i 4 uker. Men etter å ha slappet av i to uker var det ikke mer avspenning å hente, og jeg var klar for å gjøre noe helt annet. Så jeg valgte å bryte mitt prinsipp om ikke å gidde å se de største sightseeingene her, og dro i timevis med buss og båt for å se de to største Maya-ruin-landsby-utgravingene i denne delen av verden: Palenque i Mexico og Tikal i Guatemala.



De fleste som besøker Tikal bor i Flores, en liten øy i en innsjø. Da jeg var der var det en to ukers fest. Byen så ut som den ikke bare var eid og kjøpt opp av forskjellige øl- og brus selskaper; det så ut som det var han som fant opp reklamen som eide øya. Det var tivoli i gatene, og omtrent alle 50 utebodene hadde hver sin 5

meter høye oppblåsbare ølboks og hvert sitt dundrende musikkanlegg. Det aller største største anlegget - en vegg med 8 digre høyttalere og det siste nye innen bass - viste seg å stå rettet mot mitt soveromsvindu. Etter at de skrudde opp lyden, brukte jeg ca 4 minutter på å pakke sekken og finne meg et nytt hotell for natten, på andre siden av øya.

Tikal. La meg bare først si at jeg ikke egner meg som ruin-kritiker. Minst like lite som mange av avisenes musikkjournalister har funnet ut hva de skal bli når de blir store. Jeg liker egentlig ikke ruiner engang. Selv med en såpass kjølig åpning må jeg konstatere at det var imponerende å se slike bygninger. Hadde vært dødsdømt å



sett de religiøse ritualene her. Jeg ser for meg en blanding av Indiana Jones, frimurerlosjen, regndans og Oslo Kristne Senter. Men når det er sagt, så er det jo ikke så veldig annerledes enn i Nordmarka, hvis du bytter ut hyttene med gjenoppbygde digre tempel med steinblokktrapper, og trikser litt med plante- og dyreliveet. Jeg karakteriserer meg selv som monumentalist, og tenker ofte på at det er kult med slike digre bygg som ikke er så nyttige, men først og fremst kule - og hvorfor er det ingen som bygger sånne lenger? Det er vel fordi de var noen råttasser, brukte 50 år på hvert bygg og reduserte gjennomsnittsalderen til halvdelen, eller noe i den dur...?

Selve turen startet nesten litt irriterende, med en buss som skulle hente klokken fem, for å være i

Tikal ved soloppgang klokken seks. Det med soloppgangen er litt spesielt på grunn av lyset, apekattene og at det er mindre folk. Derfor irriterer det når de er 40 minutter forsinket fordi vi sitter og venter på noen som venter på ett eller annet. Og spesielt at de som reiser alene og ikke har noen venner, skal slå noen unødvendig dårlige vitser og prøve å bli kompis med billettøren, så vi må vente fem minutter ekstra.

Nuvel, dette er fort glemt når man går inn i parken. Det tar 15-20 minutter å spasere til de første store templene. Det er 6 store tempel her, to-tre akropoliser (bygningsskolekser) og massevis av andre bautasteiner og greier, og det de har klart å grave ut og restaurere er visst under en fjerdedel av det som opprinnelig ble bygget her. Det er tillatt å klatre opp to av de seks templene, og med bare en ørliten tendens til høyderespekt, er det halvnøst. Noen av templene er stengt for klatring, for det har vært noen som har falt ned og mistet pusten. For godt. Det blir lett innmari glatt i gjørma inne i jungelen. Det er jo liksom en grunn til at det er så frodig der, og som gjør at klimaet for eksempel skiller seg fra det du finner i Sahara.



Forskjellen fra å være på museum er at følelsen av å være i jungelen er påfallende. Det mest spektakulære var de kraftige løvebrølene vi hørte - ikke så veldig langt unna. Jeg vil jo helst tippe at det er trygt i parken, men vet ikke helt hva slags støtteapparat de har for å hankses med en fire-fem

sultne løver som har stått opp på feil fot og trasker rundt og leter etter frokost. Jeg så 7-8 apekatter, sånne vaskebjørn-look-alikes med antennehale, og masse fugler - fasaner i permuniform, papegøyer med store og fargerike nebb, sånne grønne papegøyer som høres ut som de er andregenerasjons pensjonister når de hermer etter folk og alltid flyr i par som om de skulle være med i vennegjengen til søstera mi, hakkespetter og diverse andre, som jeg heller ikke vet navnene på.

MEN arrangementskomiteen for denne parken burde tatt seg en studietur til kirken, den norske, og studert hva som er hensikten med familiegudstjenester. Når jeg går og ser på apekatter som leker, og som naturlig nok gjemmer seg når det kommer barnefamilier med skrikerunger som bæljer for de vil ha is, og som aldri blir fornøyd med de lekene de går rundt og drar på, det er da det begynner å krible i slåshansken.

Palenque. Forskjellen mellom Tikal og Palenque, slik jeg så det, og jeg vet nesten ingen ting om historien bak, for jeg var ikke i nærheten av en ensete guide, var at Tikal hadde flere templer og de var høyere, i tillegg til at ruinene der var mer tildekket av jungel. De var også lenger inne i jungelen i forhold til bebyggelse og parkeringsplass. Men det var grenser for hvor mye Maya-arkitekturen sprikte på den tiden. Avstanden mellom 70-tallets og 80-tallets frisyre er større, spør du meg. Men moren min ville nok sagt at begge to var like fine.



Jeg brukte egentlig bare to timer i Palenque, fordi jeg dro opp til ruinene i to-tiden på ettermiddagen bare for å ta noen bilder, siden været da var brukbart, og det hadde regnet hele dagen under bussturen. Dagen etterpå skulle liksom være en hel dag blant ruiner, men da føltes det som å gå på kino på samme film to dager på rad. Så jeg dro heller videre på denne ruinfestivalpilgrimsturneen.

13.januar 2003 / Caye Caulker, Belize

Det har blitt lite reisebrev den siste uken, fordi det har gått slag-i-slag. Og plutselig er jeg på den andre siden av kontinentet - på den karibiske kysten, i Belize - et land jeg ikke visste eksisterte da jeg reiste fra Norge. Men jeg har gyldig grunn. Og melding fra heimen:

Bernt Inge kunne ikke skrive reisebrev førre veke, grunna tett program:

Dag	Opp	Avreise	Dag	Natt
Lørdag			Mazunte, San Agustinillo (Mexicos vestkyst)	12 t. nattbuss.
Søndag	7:00	Ingen	San Cristobal (Chiapas - Mexicos høyland)	San Cristobal, betale to hoteller pga. vanvittig bråk. Sove ut (= 13

				t).
Mandag	11:00	Ingen	San Cristobal.	San Cristobal.
Tirsdag	6:45	Buss 7:30	6t buss til Palenque (Mexicos jungel). Se på ruiner.	Palenque.
Onsdag	5:30	Buss 6:00	10t buss til Flores (ved innsjø i Guatemalas jungel).	Flores, betale to hoteller pga. vanvittig bråk.
Torsdag	4:45	Buss 5:00	2t buss til Tikal. 8t ruiner i Tikal (Guatemalas jungel).	Flores.
Fredag	7:00	Buss 7:30	5t buss til Belize City (Belizes hovedstad på den karibiske kyst).	Belize City.
Lørdag	9:00	Båtbillett 9:30	1t båt til Caye Caulker (øy i Belize i det karibiske hav).	Caye Caulker.
Søndag	9:00	Båttur 9:30	6t seilbåttur med snorkling, Caye Caulker.	Caye Caulker.

- A.M.

Jeg vil påstå at Belize er litt annerledes. Det føles skikkelig behagelig å komme til et engelsktalende land og få en liten pause fra spansken. Men det er opp imot dobbelt så dyrt som Mexico og Guatemala, og spesielt det at det ikke er så mye strender her, men mer sjøaktiviteter som bringer de fleste ut her, gjør at det blir ganske dyrt i forhold, for i denne sammenheng er jeg en av de fleste. Det sies å ha det nest største korallrevet på kloden, nest etter Great Barrier Reef i Australia (hvis jeg ikke misforstod dette med *hemisphere* og sånn). Når det gjelder dykking er det spesielt *the Blue Hole* som tiltrekker mange - en underjordisk grotte som har kollapset, og ser helt spesiell ut ovenfra. Men det er også mulig å være i opposisjon til dette idrettslivet, og i stedet ta det rolig og bare følge skiltene her: *Live slow, Go Slow* og *No shoes - no clothes - no problem*. Belize minner meg litt om de amerikanske sørstatene. Det er i overkant kristelig, mengdevis av kristne barneskoler, barn i skoleuniformer, amerikanske flagg og massevis av den eldste garde negre som henger på gatehjørnene. Mange av husene står på stylder, uten at jeg vet helt hvorfor. Kanskje de vil ha luftkjøling under huset..? (Joda, jeg skjønner at hvis de stod i sumpen så hadde jeg ikke trengt å bry hodet mitt med dette..).

Belize City var trist. Etter å ha vært der bare i et par timer før jeg oppsøkte det innerste toalettet på gjestehuset hvor jeg bodde, forstod jeg utmerket godt hvorfor den mest fremtredende innskripsjonen på doveggen lød: *Oh, you're white, can I have some money?*

Og byen er mest kjent for en bro, *the swing bridge*, den eneste broen av sitt slag i verden - en bro man sveiver 45 grader to ganger i døgnet for å slippe forbi båter.

Det sier vel sitt om hvor spennende byen kan være. Belize City stenger liksom i ni-tiden, og alle hotellene må låse klokken elleve. Det har BTB (Belize Tourist Board) bestemt. Etter ni var byen nesten spøkelsesaktig; de få tvilsomme typene

som slang gatelangs snakket eller gaulte på creolsk - en slags fransk/spansk påvirket gateengelsk, slik de snakker i deler av New Orleans og Louisiana. En jeg snakket med hadde truffet en svenske som bodde der, og som sa at når de begynte med skuddvekslinger, var det bare å kaste seg ned på gulvet og vente til det stilnet av. Så jeg bestemte meg for å dra videre til *the Cayes* allerede neste morgen. En *caye* [key] er en liten flat øy. Det er ganske mange av dem her, men først og fremst to som tar imot reisende.



Caye Caulker er den lille og billige øyen som tiltrekker backpackere. Det bor 800 mennesker her, bilene er golfbiler, og hovedretten er hummer. Jeg vet ikke hvor mange turister det er, kanskje 400, men av de jeg har truffet her har ikke mindre enn 10 vært fra Norge, jeg som tidligere på turen min i løpet av to måneder kun har truffet 5-6 nordmenn. Fargene her er usannsynlig bra. Sjøen går i alle nyanser fra grønn og turkis til mørk blå, og sanden er hvit. Hvis jeg hadde bodd her, ville jeg vært postkortfotograf på si.

I går var jeg på snorkletur med en seilbåt i 6 timer. Vi så hai, rokker, masse gullfisker (vet ikke helt hva sånne tropiske fisker heter) og koraller. Det var ganske all right. I morgen blir det dykking.

Caye Ambergris, med byen San Pedro, er den litt større og dyrere øyen, som tiltrekker seg pengesterke amerikanere som kommer for sjøsporten og golfbanen ute på en av øyene her. Jeg leste at de bl.a. tilbyr *sunset coctail cruise*. Jeg er for såvidt ganske positiv til sånt, men ikke sammen med de som gjør dette hver dag.

15.januar 2003 / Caye Caulker, Belize

Faren er over, mor - for denne gang.

Jeg var ute og dykket i går. Må innrømme at jeg var litt spent på forhånd, for det var 3½ år siden sist. Første dykkesenter jeg spurte krevde at jeg måtte ta et oppfriskningsdykk sammen med instruktør først, for 720 kr, før jeg kunne være med på et vanlig dykk til rundt 800,- for to tanker (dvs. vi dykker to ganger samme dag). Neste plass jeg spurte skulle ha 680,- for full dag på båt, fullt utstyr med to tanker, og ikke noe ekstra for en oppfriskning med meg før selve hoveddykket. Så jeg skrev meg på.



Det viste seg at oppfriskningen var en 3 minutters muntlig speed-seanse mens jeg satt på kanten av båten. Det var litt sånn *der er jo den slangen, og den står visst feil vei, og så åpner du jo den ventilen sånn, for å utligne gjør du bare sånn, og håndtegnene kan du jo..? OK? Er du klar? Du holder bare høyre hånd på masken og venstre hånd bak hodet. Sett deg litt lenger bak, og kryss beina. Klar?* - og det var etter at jeg måtte spørre om det ble noe av den oppfriskningen eller ikke, siden folk allerede var på vei uti, og det nærmet seg min tur. - *Å, er det ingen som har snakket med deg om det ennå?*

Plutselig hadde jeg startet dykket - fra båt, for første gang. Det var stort. Større enn stort. Vi dykket ved North Turneffe Island; første dykk var på 50 minutt til max 20 meter. Så var det lunsj-pause med BBQ-kylling i amerikansk pick-nick stil, dvs. en to-tre kvart kubikkmeters kjølebager fulle med mat, og så var det et nytt dykk på 40 minutt til 20 meter. Flotte koraller, rare planter, bra sikt,



masse farger, tegneseriefisker - og til og med en hai. Høydepunktet var å dykke så nær skilpadder at jeg kunne ta på den. Jeg har aldri sett skilpadder som svømmer i sjøen før - live.

Vi dykket i en gruppe på 10 med en divemaster - i motsetning til to og to, som er mer vanlig - og ingen i gruppen hadde problemer med oppdriften. Det er første gang jeg har opplevd at dette har glidd av seg selv. Normalt er det minst en person i en så stor gruppe som ender opp som jo-jo, og spreller opp sanden så sikten blir redusert til halvdelen. Og dermed fikk vi også utnytte tiden under vann bra.

Jeg frøs noe vanvittig på slutten av begge dykkene; er jo som kjent ikke kretsmester i underhudsfett. Men min første dykkeinstruktør trøstet meg alltid med at dykking i kaldt vann var bra for potensen. Så da er det jo greit.

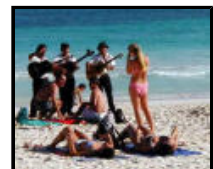
17.januar 2003 / Playa del Carmen, Mexico



Det begynner å gå mot slutten av første del av reisen min - med språkskole og strender på kontinentet. Jeg synes egentlig det har vart ganske lenge. Har planer om å henge på østkysten av Mexico en liten uke til før jeg drar til Cuba. Dette området har noen av verdens aller fineste korallrev og strender, men deler av kysten er noen voldsomme masseturismemål. Cancún, som ligger en time lenger nord, er amerikanernes syden, på samme måte som Bali for australere og Mallorca for europeere. Det betyr at det er dyrt her, at alle maser om penger, og at det er mange bortskjemte snørunger i alle aldre.

Det skorter ikke på underholdning, den skal de ha. Underholdningsfilosofien er inspirert av Olav den Helliges vil-du-ikke-så-skal-du taktikk. Los Mariachies i både shorts og bunad tråler strendene kontinuerlig på jakt etter et øre som ikke allerede har et par andre selgere hengende over seg.

Men været er ikke så underholdende for tiden. Det kom en storm inn for tre dager siden. Storm betyr ikke sterk vind som hjemme, men at det er overskyet, regner og



blåser i diverse kombinasjoner. I Belize begynte de å stemple presenningen fast langs veggene med stifter mens jeg satt og spiste den siste dagen jeg var der. Da varer visst stormen litt lenger enn en ettermiddag.

Programmet mitt her på Mexicos kyst denne gang er å slappe av, lese ferdig Halvbroren, skaffe det nødvendige til Cuba-turen - inkludert flybillett og visum, ta meg en tur opp til den beryktede Cancún, og se litt nærmere på korallrevene. Siden det koster US\$ 25 per måned for visum på Cuba, og jeg har hjemreisebillett den 20. mars, planlegger jeg ankomst litt etter den 20. januar der. Men enveisbillett koster mer enn tur-retur, er bare ikke helt trygg på den statlige logikken på Cuba. Har et lite inntrykk av at den ikke følger internasjonale retningslinjer. Hjemme er det jo bare å melde pass på en returbillett, men jeg kan ikke det ordet på spansk.

Det har vært litt betryggende at samtlige amerikanere jeg har snakket med har vært i opposisjon til deres utenrikspolitiske idioti. En av dem vurderte til og med å emigrere fordi det var så gale. Samtidig som de mener at Bush ikke har støtte i folket, ser han ut til å ha makt nok til både å øke republikanske seter i styrende organer, og å få utført mye av sin frykt-propaganda. Men de amerikanske jeg har truffet har jo faktisk sett at det finnes en verden utenfor "frihetens land". Tror ikke de akkurat utgjør noe representativt utvalg. Må si det er skremmende å bl.a. lese i Aftenposten (Le Carré mener amerikanerne er blitt gale) at halvdelen av amerikanerne er så oppdaterte at de nå tror det var Saddam som styrte World Trade Center. Like flaut som å se den tannløse norske utenriksministeren som nå har oppnådd sitt store politiske mål - å få besøke Washington. Og ser ut som en college gutt som har hatt sex for første gang når han forteller engasjert både om hvor stort det er å komme til Amerika og hvor upassende det er å ta opp vanskelige spørsmål - som han uansett ikke har noe imponerende resonnement bak.

(Dagens reisebrev er støttet av Sosialistisk Ungdom.)

25.januar 2003 / Isla de Mujeres, Mexico

Dette er siste stoppested på fastlandet. Eller kontinentet - for nå er jeg egentlig på en liten øy, en halvtime med båt nord-øst for Cancún. På mange måter kunne jeg godt tatt en pause nå - fått litt fred fra pengemas og bo-i-ryggsekk. Og ha litt rutine på ting - gå på speideren, eller noe. På den annen side er jeg veldig spent på hvordan det er på Cuba.



Som en liten oppsummering kan jeg for eksempel komme med sånne lister som at musikken så langt ikke har vært imponerende (Og akkurat da jeg hadde skrevet det, startet for eksempel *I just called to say...* på anlegget her). Det har gått mye i Merengue, mye 80-talls, en god del Creedence, veldig mye Reggae (spesielt Bob's greatest, med *One love*, *Let there be love*, *No woman, no cry* og *Buffalo soldier*), en del Mariachis, litt Salsa, enkelte steder noe brasiliansk Capoeira, og i høysesongen: "*Feliz navidad*".

Eller at maten er bra og overraskende uproblematisk, selv for en ømfindtlig mage. Det går mye i taco, burritos, kylling, fisk, bønner, ris, tropisk frukt og licuados. I familielivet, i alle fall i Guatemala, er det en streng struktur på måltidene, med frokost syv-halv åtte, lunsj ett-halv to og middag syv-halv åtte. Lunsj kommer alltid med tortillas til, og middag med brød til. Og lunsj er det største måltidet - derav litt tendenser til siesta.

Men etter to og en halv måned alene på tur er det kanskje litt mer interessant hvordan det arter seg sosialt. Jeg var ganske spent på forhånd, og flere venner kom med høflige advarsler. "*5 måneder er ganske lenge*" og sånn.

I utgangspunktet passer det meg ganske bra å reise alene. Jeg tror kontakten du oppnår med andre er noe annerledes enn om du reiser sammen med noen - ikke nødvendigvis bedre eller dårligere. Men det varierer en del fra sted til sted. Og for meg avhenger det også mye av dagsformen. Jeg har hatt klart mest kontakt med andre reisende, ikke så veldig mange lokale. På språkskole (sier seg nesten selv), og på halv- eller helorganiserte turer, som gåtur til en vulkan, båttur eller en ekskursion kommer man spesielt lett i kontakt med folk. På mindre steder, der det ikke er så mange reisende, er det også både lettere og mer interessant å ha kontakt med folk. Folk man treffer på

buss-stasjoner og som reiser samme strekning har man god anledning til å bli kjent med i et rolig tempo, og nordmenn er det som regel veldig hyggelig å snakke med - akkurat det hadde jeg kanskje ikke gjettet på forhånd.

Jeg har ikke truffet på folk som det har vært aktuelt å reise videre sammen med for en lengre periode. Men jeg har hatt flere tilfeller av å være mye sammen med folk i en liten uke av gangen. Det er nesten litt mer trist for hver gang du har blitt kjent med noen og så bare drar vi hver vår vei. Skulle nesten tro det var motsatt - at man blir vant med det etterhvert. Rutine, vet du.

På større steder har jeg en tendens til å holde meg mer for meg selv. Og spesielt overfor større grupper, for eksempel på herberger, er motivasjonen ofte minimal for å involvere meg. Jeg er bare drittlei av å sammenligne hvordan det er i ulike land.

Foreløpig er det ikke ensomt akkurat, men det er en slags brytning nå - jeg er ferdig med første del - og er ikke negativ til en sosial opptrapping. På Cuba, hvor jeg har tenkt å henge ganske lenge, i alle fall i Havana, kan det nok fort bli ensomt hvis jeg ikke har noen andre å henge med. Må nok finne på noe lurt der.

Tror jeg drar til Cuba på tirsdag. Må bare få meg en billett først.

Jeg kom ikke i gang med tellingen før 2½ uke etter at siden ble opprettet. men siden den 22/11-02 har så mange personer besøkt denne siden (iflg. [webcounter](#).): **0 4 1 1**

[Tilbake til toppen](#)